

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 1. joulukuuta 2022
(OR. en)

15441/22

COMPET 969
TOUR 78

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 1. joulukuuta 2022

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 14683/22 + COR1

Asia: Euroopan matkailuohjelma 2030
– Neuvoston päätelmät (hyväksytty 1.12.2022)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3914. istunnossaan 1. joulukuuta 2022 hyväksymät päätelmät Euroopan matkailuohjelmasta 2030.

Neuvoston päätelmät Euroopan matkailuohjelmasta 2030**EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO**

1. OTTAA HUOMIOON Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 195 ja 6 artiklan siltä osin kuin on kyse EU:sta, joka tukee, yhteensovittaa ja täydentää jäsenvaltioiden toimia matkailun alalla, ottaen asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioiden ja unionin toimivallan sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.
2. PALAUTTAA MIELEEN
 - 27. toukokuuta 2019 antamansa päätelmät "Matkailualan kilpailukyky EU:n kestävän kasvun, työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäjänä seuraavalla vuosikymmenellä"¹,
 - 27. toukokuuta 2021 antamansa päätelmät "Euroopan matkailu seuraavalla vuosikymmenellä (kestävää, selviytymiskykyistä, digitaalista, globaalia ja yhteiskunnallista)"², joissa neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita yhdessä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa suunnittelemaan Euroopan matkailuohjelman 2030/2050,
 - 3. maaliskuuta 2022 antamansa päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta 27/2021: "EU:n tuki matkailualalle: tarvitaan uusi strateginen linjaus ja parempi rahoitusmalli"³.

¹ 9707/19.

² 8881/21.

³ 6829/22.

3. KOROSTAA aikovansa päättäväisesti edistää kestäväää matkailua ottaen huomioon kaikki taloudellisen, ympäristöön liittyvän, kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyuden keskeiset ulottuvuudet vastauksena muun muassa ilmastonmuutokseen ja biodiversiteetin köyhtymiseen YK:n kestäväen kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 mukaisesti sekä sitoumuksensa tukea matkailua, joka luo kestäviä työpaikkoja ja edistää paikallista kulttuuria, tuotteita ja palveluja.
4. TOTEAA, että matkailu edistää merkittävästi taloudellista kehitystä kaikkialla Euroopassa ja voi auttaa saavuttamaan EU:n, kansallisen, alueellisen ja paikallisen politiikan tavoitteet monialaisten taloudellisten ja sosiaalisten ulottuvuuksiensa ansiosta ja koska matkailun arvoketjussa toimii suoraan tai välillisesti suhteellisen paljon mikroyrityksiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä. ON TIETOINEN siitä, että monet EU:n toimintapolitiikan alat, kuten liikenne, työllisyys ja kuluttajansuoja, vaikuttavat usein matkailun ekosysteemiin sen monialaisen luonteen vuoksi.
5. ON TYYTYVÄINEN jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa komission johdolla käytyyn matkailun siirtymäpolun ("Transition Pathway for Tourism")⁴ mukaiseen yhteiskehittämisprosessiin jatkotoimena komission tiedonannolle "Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten"⁵ ja sen tuloksiin, jotka auttoivat yksilöimään mahdollisia aiheita, toimia, keskeisiä toimijoita, edellytyksiä ja tavoitteita matkailun vihreälle ja digitaaliselle siirtymälle kohti häiriönsietokykyisempää ekosysteemiä.
6. ANTAA TUNNUSTUSTA komission, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien tekemälle työlle Euroopan matkailuohjelman 2030 pohjan luomiseksi yhteiskehittämisprosessin avulla näissä päätelmissä esitetyn mukaisesti. TOTEAA tässä yhteydessä, että yhteistoteutusprosessi osana matkailun siirtymäpolkua on hyvä lähtökohta matkailualan sidosryhmien, komission ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön vahvistamiselle.

⁴ 10089/21.

⁵ 8553/21.

7. KOROSTAA, että on tärkeää edistää kestäväää, innovatiivista ja häiriönsietokykyistä matkailuekosysteemiä, koska
- EU on sekä kansainvälisten vierailijoiden että EU:n asukkaiden tärkein matkailukohde,
 - vuonna 2019 ennen koronaviruspandemiaa EU:n matkailuekosysteemin osuus EU:n bruttoarvonlisäyksestä oli 12,9 prosenttia ja työllisyydestä 15,8 prosenttia,
 - pandemian vuoksi joidenkin alasektoreiden tulot laskivat jopa 80 prosentilla nettoarvosta, ja noin 11 miljoonaan työpaikkaan matkailun ekosysteemissä on jo kohdistunut haitallisia vaikutuksia EU:ssa vuonna 2020,
 - matkailun ekosysteemi koostuu useista talouden aloista, joilla on omat alakohtaiset lähestymistapansa ja joiden toimijoista yli 99 prosenttia on mikroyrityksiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Viimeaikaisten kriisien vaikutus matkailuun

8. KOROSTAA, että koronaviruspandemialla on ollut erityisen tuhoisa vaikutus matkailun ekosysteemiin ja että se on johtanut tulojen, työllisyyden ja henkilöstön merkittäviin menetyksiin.
9. PAINOTTAA, että matkailun ekosysteemin toiminnan käynnistäminen uudelleen tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää koronapandemian jälkeistä elpymisvaihetta edettäessä vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä kohti häiriönsietokykyisempää matkailuekosysteemiä.
10. TUOMITSEE Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttaman perusteettoman sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaa vastaan ja PITÄÄ VALITETTAVANA sen taloudellisia, poliittisia ja humanitaarisia vaikutuksia, mukaan lukien kielteiset vaikutukset matkailuun muiden alojen ohella, erityisesti Ukrainan lähellä olevissa maissa.
11. TOTEAA, että jatkuvasta turvattomuudesta huolimatta matkailun ekosysteemi on osoittanut solidaarisuutta Ukrainasta tulevia pakolaisia kohtaan esimerkiksi tarjoamalla tilapäistä majoitusta siirtymään joutuneille kansalaisille, tukemalla heidän kotoutumistaan ja mahdollisuuksien mukaan tarjoamalla työllistymismahdollisuuksia.

12. ON HUOLESTUNUT siitä, että korkea inflaatio, energian ja elintarvikkeiden hintojen nousu, toimitusketjujen häiriöt ja Ukrainaan tehtyyn sotilaalliseen hyökkäykseen liittyvä epävarmuus aiheuttavat suuria rasitteita matkustus- ja majoituspalvelujen tarjoamiselle ja kohtuuhintaisuudelle.
13. HUOMAUTTAA, että matkustusrajoituksilla on vakavia vaikutuksia matkustajaliikenteen toiminnanharjoittamiseen ja hintoihin kaikissa jäsenvaltioissa, mukaan lukien muun muassa lennot ja risteilyt.

Tulevaisuudennäkymät

14. KOROSTAA, että matkailun ekosysteemiin kohdistuu ennennäkemättömiä nopeasti kehittyviä olosuhdetekijöitä, jotka vaikuttavat sen perinteisiin liiketoimintamalleihin.
15. KOROSTAA tarvetta lisätä verkkopalvelujen ylläpitäjien, verkkoalustojen ja julkisten elinten välisten suhteiden avoimuutta, jotta voidaan tarjota luotettavaa dataa lyhytaikaisista vuokramajoituksista. PAINOTTAA datan keräämisen ja jakamisen merkitystä lyhytaikaisen vuokrauksen osa-alueella, koska se auttaa edistämään matkailun ekosysteemin tasapainoa. PANEE tässä yhteydessä MERKILLE komission ehdotuksen lyhytaikaisia vuokramajoituksia koskevasta EU:n yhteisestä sääntelykehyksestä.
16. KOROSTAA, että matkailun ekosysteemin digitaalisen ja vihreän siirtymän on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita noudattaen perustuttava eri alojen sidosryhmien sekä EU:n, kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason julkisten ja yksityisten toimijoiden väliseen yhteistyöhön.
17. OTTAA HUOMIOON, että koronaviruspandemia ja energiakriisi ovat lisänneet kestävyystavoitteiden arvostusta sekä EU:n kansalaisten keskuudessa että maailmanlaajuisesti, ja KEHOTTAA komissiota, jäsenvaltioita ja matkailualan sidosryhmiä hyödyntämään monien eurooppalaisten halukkuutta muuttaa matkustus- ja matkailutottumuksiaan kestävämmiksi ja vastuullisemmiksi.

18. HUOMAUTTAA, että monet yritykset ovat osoittaneet pystyvänsä poikkeuksellisissa olosuhteissa mukauttamaan ja innovoimaan nopeasti palvelujaan ja tuotteitaan, resurssejaan ja kohdemarkkinoitaan. KATSOO, että työvoiman osaamisen ja liiketoiminnan joustavuuden lisääminen edelleen voi auttaa parantamaan matkailun ekosysteemin kestävyyttä ja häiriönsietokykyä.
19. HUOMAUTTAA, että kotimainen, rajatylittävä ja EU:n sisäinen matkailu on tärkeää kohteiden, yritysten ja palvelujen häiriönsietokyvyn parantamiseksi.
20. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita
- a) vaihtamaan tietoa ja parhaita käytäntöjä matkailustrategioiden kehittämiseksi ja toteuttamiseksi hallinnon eri tasoilla ottaen huomioon matkailun taloudellisen, ympäristöön liittyvän, kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyiden sekä matkailijoiden ja paikallisten asukkaiden näkökulmat, järjestämään tiedotustoimia esimerkiksi vihreän ja digitaalisen muutoksen hyödyistä, kestävien tarjousten kysynnästä, uusista osaamistarpeista ja matkailualan kokeiluista sekä suojelevat paikallista kulttuuria, myös aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä,
 - b) auttamaan matkailun ekosysteemin häiriönsietokyvyn parantamisessa eri aloilla ja eri julkisten ja yksityisten toimijoiden keskuudessa,
 - c) edistämään matkailun ekosysteemin vihreää siirtymää seuraavilla aloilla:
 - i. liikenne, esimerkiksi tukemalla liikenteen hiilestä irtautumista innovaatioiden, uusien ja läpimurtoteknologioiden avulla, kehittämällä multimodaalista matkustamista ja lisäämällä kestävien liikennemuotojen houkuttelevuutta matkustajien kannalta kiinnittäen erityistä huomiota reuna-alueiden, vaikeapääsyisten alueiden, saarten ja syrjäisimpien alueiden tarpeisiin, sekä edistämällä aktiivisia liikkumismuotoja, kuten pyöräilyä ja vaellusta, ja kannustamalla pidempiin oleskeluihin,

- ii. tiiviimmin kiertotalouteen perustuva ja kestävämpi matkailualan yritysten toiminta koko ekosysteemissä, mukaan lukien nähtävyydet, majoitus- ja ravitsemispalvelut, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät,
 - iii. asiaankuuluvien ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kriteerien käyttö matkailuun liittyvien palvelujen, kuten tapahtumien ja majoitus- ja ravitsemispalvelujen, hankinnoissa,
 - iv. edellytykset ja kannustimet kiertotalousmallin lisäämiseksi matkailupalveluissa jätteen, myös elintarvikejätteen, erottelua koskevien EU:n laajuisten ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti, mukaan lukien kertakäyttömuovin käytön vähentäminen,
 - v. kestävän matkailun tukeminen vesihuollon, energiatehokkuuden, puhtaanapidon ja biodiversiteetin suojelun osalta,
- d) helpottamaan digitaalista siirtymää matkailualalla ja tukemaan matkailualaa ja matkailukohteiden kestävä hallinnointia erityisesti
- i. parantamalla matkailutarjontaa koskevan kattavan tiedon saatavuutta verkossa, muun muassa kestävyys-, saavutettavuus- ja kohdeyleisöön liittyvistä näkökohdista,
 - ii. käynnistämällä yhteistyössä komission kanssa toimia matkustusasiakirjojen digitalisoimiseksi jäsenvaltioiden toimivallan rajoissa ja käyttämällä mahdollisuuksien mukaan toteuttamiskelpoisia ja perusteltuja digitaalisia välineitä, kuten EU:n digitaalista koronatodistusta koskevaa kehystä⁶,
 - iii. tukemalla matkailualan pk-yritysten valmiuksia ja digitaalisia taitoja, jotta ne voivat tarjota innovatiivisia matkailutuotteita ja -palveluja ja viestiä tehokkaasti asiakkaidensa kanssa,
 - iv. toimittamalla tarvittavaa matkustustietoja koskevaa dataa komissiolle, myös Re-open EU -alustaa varten,

⁶ Asetus (EU) 2021/953.

- e) tukemaan matkailualan innovaatioiden kehittämistä ja käyttöönottoa, tutkimus- ja innovointihankkeita sekä monialaisia toimia kestävän matkailun mallien ja siirrettävien käytäntöjen kehittämiseksi,
- f) pyrkimään parantamaan tilastojen saatavuutta ja yhteentoimivaa datan jakamista kaikilla matkailun ekosysteemin kannalta merkityksellisillä tasoilla,
- g) tukemaan matkailualan työvoiman tarvitseman koulutuksen ja osaamisen laadun kehittämistä toissijaisuusperiaatetta noudattaen ja edistämällä matkailualan työpaikkojen oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja sosiaalista osallisuutta kiinnittäen erityistä huomiota matkailualan laadukkaiden työpaikkojen houkuttelevuuteen ja kausityöntekijöiden erityistarpeisiin,
- h) edistämään matkailupalvelujen saatavuutta kaikille ryhmille, joilla on erityistarpeita,
- i) ottamaan politiikoissaan huomioon solidaarisuuden ja vastuullisen matkailun osalta matkailun vaikutukset paikallisyhteisöjen elämänlaatuun,
- j) edistämään matkailun ekosysteemin siirtymää erilaisilla tukimuodoilla, joihin kuuluu muun muassa EU:n voimassa olevan talousarvion puitteissa hyväksytyissä ohjelmissa ja suunnitelmissa vahvistettujen EU:n varojen älykäs käyttö kansallisten matkailustrategioiden ja Euroopan matkailuohjelman 2030 mukaisesti,
- k) osallistumaan Euroopan matkailuohjelman 2030 toteuttamiseen näissä päätelmissä esitetyllä tavalla.

21. PYYTÄÄ komissiota

- a) osallistumaan yhdessä jäsenvaltioiden, matkailukohteiden ja muiden matkailualan sidosryhmien kanssa Euroopan matkailuohjelman 2030 toteuttamiseen erityisesti seuraavin keinoin:
 - i. yhteistoteutus matkailun siirtymäpolun puitteissa,

- ii. monialaisen yhteistyön edistäminen asiaankuuluvilla EU:n toimintapolitiikan aloilla (esim. liikenne, aluepolitiikka, ympäristö, kuluttajansuoja, kulttuuri ja tapauksen mukaan terveys) johdonmukaisen ja suotuisan toimintaympäristön luomiseksi matkailulle,
 - iii. matkakohteiden kestävä ja monipuolista hallinnointia koskevien hallintomallien kehittäminen ja edistäminen yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien kansallisten ja paikallisten sidosryhmien kanssa helpottamalla tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa, sekä
 - iv. foorumien perustaminen tutkimuksia, tietämyksen kehittämistä, parhaiden käytäntöjen keräämistä ja vaihtamista varten, jotta voidaan antaa tietoa olemassa olevista yhteisöistä, verkostoista, käynnissä olevista hankkeista ja niiden tuloksista, ajankohtaisista tapahtumista, koulutus- ja rahoitusmahdollisuuksista jne.
- b) tarjoamaan käyttäjäystävällisiä ja säännöllisesti päivitettäviä matkustustietoja poikkeuksellisissa tilanteissa, muun muassa Re-open EU -alustan kautta,
 - c) tarkistamaan sääntelykehystä matkustajien oikeuksista ja pakettimatkoista, jotta voidaan varmistaa, että matkailuala kestää laajoja matkustushäiriöitä, ja ottamalla huomioon myös maksuvalmiuskriisin riskit,
 - d) panemaan täytäntöön EU:n matkailualan tulostaulu ja tarvittaessa kehittämään sitä edelleen matkailun ympäristö-, digitaali- ja sosioekonomisten näkökohtien seurannan tukemiseksi,
 - e) tukemaan viranomaisten ja EU:n matkailualan yksityisten sidosryhmien välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä kaikilla tasoilla,
 - f) tukemaan pk-yritysten digitalisaatiota keräämällä ja jakamalla matkailualan digitaalisia välineitä ja toimintatapoja koskevia parhaita käytäntöjä,

- g) määrittämään jäsenvaltioille ja sidosryhmille muun muassa EU:n nykyisen talousarvion ja muiden lähteiden kautta tarjolla olevat asiaankuuluvat rahoitusmahdollisuudet mainitussa toimintaohjelmassa tunnustettujen tavoitteiden saavuttamiseksi päivittämällä säännöllisesti matkailualan EU-rahoitusta koskevaa opasta ”Guide on EU funding for the tourism sector”,
- h) tukemaan kansalaisille ja matkailualan sidosryhmille suunnattuja tiedotustoimia vihreän ja digitaalisen muutoksen hyödyistä, kestäviä tarjouksia koskevasta kysynnästä kuluttajien keskuudessa, uusien taitojen kehittämisestä, matkailualan innovatiivisista pilottihankkeista ja suunnittelusta sekä ympäristöjalanjälkeä koskevien menetelmien käytön testaamisesta matkailun ekosysteemissä,
- i) tukemaan valmiuksien kehittämisohjelmia ja erilaisia tukikeinoja, joilla pk-yrityksiä autetaan osallistumaan ympäristöystävällisiin käytäntöihin ja järjestelyihin,
- j) tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että yhteistyössä Euroopan tilastojärjestelmän toimijoiden kanssa toimitetaan matkailutilastoja koskevia konsolidoituja tietoja, jotka sisältävät taloudelliseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen ja ympäristön kestävyYTEEN liittyviä osatekijöitä ja indikaattoreita,
- k) tukemaan jäsenvaltioita ja matkailualan sidosryhmiä yhteentoimivien datanjakamiskäytäntöjen käyttöönotossa,
- l) tukemaan jäsenvaltioita ja asiaankuuluvia matkailualan sidosryhmiä asiantuntemuksellaan ja kokemuksellaan ja seuraamaan toimia, joilla tuetaan Euroopan matkailuohjelmaa 2030 matkailun siirtymäpolun puitteissa, antamalla vuosittain palautetta jäsenvaltioiden asiantuntijoilta matkailualan neuvoa-antavassa komiteassa,
- m) seuraamaan Euroopan matkailuohjelman 2030 täytäntöönpanoa ja raporttoimaan neuvostolle vähintään joka kolmas vuosi.

22. KEHOTTAA matkailualan sidosryhmiä

- a) osallistumaan Euroopan matkailuohjelman 2030 täytäntöönpanoon yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa, tiedottamaan siitä kumppaneidensa ja asiakkaidensa keskuudessa ja osallistumaan asiantuntemuksellaan ja kokemuksellaan matkailualan siirtymän yhteistoteutukseen levittäen samalla saavutettua tietämystä ja tuloksia,
 - b) soveltuvien osien ja vapaaehtoisuuteen perustuen sitoutumaan konkreettisiin tavoitteisiin matkailun siirtymäpolun toimien toteuttamiseen osana tukeaan liitteessä esitetylle Euroopan matkailuohjelman 2030 monivuotiselle EU-työsuunnitelmalle.
-

Liite: Euroopan matkailuohjelman 2030 monivuotinen EU-työsuunnitelma

Tässä Euroopan matkailuohjelman 2030 monivuotisessa EU-työsuunnitelmassa kuvataan vapaaehtoisia konkreettisia toimia, joita jäsenvaltiot, asiaankuuluvat viranomaiset, komissio ja muut matkailun ekosysteemin sidosryhmät toteuttavat ja tukevat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja toimivaltansa puitteissa. Ehdotetut toimet ja tavoitellut tulokset antavat strategista ohjausta matkailuohjelman edistymisen seuraamiseksi viidellä ensisijaisella prioriteettialalla. Ellei toisin täsmennetä, tulosten saavuttamisen määräaika noudattaa Euroopan matkailuohjelman 2030 kohdealaa ja aikataulua.

Prioriteettiala: Mahdollistava poliittinen kehys ja hallintotapa

Keskeinen kohde	Tavoitteet	Toimet ja vastuualueet	Tulos / määräaika
Lyhytaikaisia vuokramajoituspalveluja koskevat oikeudenmukaiset toimenpiteet	Avoimet EU:n lyhytaikaisten vuokramajoituspalvelujen markkinat, joilla edistetään kilpailua ja kuluttajansuojaa, luodaan mahdollisuuksia ja edistetään kestävä matkailua.	Jäsenvaltiot ja komissio vahvistavat lyhytaikaisia vuokramajoituksia koskevaa EU:n kehystä avoimuuden lisäämiseksi, markkinoiden oikeudenmukaisuuden parantamiseksi ja markkinoille pääsyn parantamiseksi. Jäsenvaltiot tukevat alueellisia ja paikallisviranomaisia.	EU:n tason yhteinen lyhyen aikavälin kehys.
Matkailua koskevat tilastot ja indikaattorit	Matkailutilastojen saatavuuden ja kattavuuden parantaminen matkailun taloudellisten, sosiaalisten, kulttuuristen ja ympäristövaikutusten huomioon ottamiseksi. Parannetaan pääsyä yksityisen ja matkailukohteiden tason dataan virallisten matkailutilastojen tuottamiseksi tietosuojasääntöjen ja oikeutettujen kaupallisten etujen mukaisesti.	Euroopan tilastojärjestelmän toimijat tarkistavat matkailutilastoja koskevia yhdenmukaistettuja datankeruusääntöjä. Matkailuala, alue- ja paikallisviranomaiset ja matkailukohteiden hallinto-organisaatiot harkitsevat sellaisten datankeruu- ja -jakamismekanismien kehittämistä, joista voi olla hyötyä myös virallisten matkailutilastojen aggregoinnissa. Komissio panee täytäntöön EU:n matkailualan tulostaulun matkailun ympäristö-, digitaali- ja sosioekonomisten näkökohtien seurannan tukemiseksi.	Vuoteen 2030 mennessä matkailutilastoja koskeva tarkistettu EU:n kehys, joka sisältää matkailun taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja sosiaalisia vaikutuksia koskevia indikaattoreita. EU:n matkailualan tulostaulu, jossa esitetään julkisesti vihreää ja digitaalista siirtymää sekä sosioekonomista häiriönsietokykyä koskevia kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason indikaattoreita.

Kattavien matkailustrategioiden laatiminen tai päivittäminen	Strateginen lähestymistapa matkailuun kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla matkailun taloudellisen, ympäristöön liittyvän, kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyys huomioon ottamiseksi.	Komissio ja jäsenvaltiot helpottavat tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen jakamista.	Parhaiden käytäntöjen vaihtaminen. Jäsenvaltioilla tai niiden keskeisillä matkailualueilla on esimerkkejä kattavista matkailustrategioista vuoteen 2025 mennessä.
Yhteistyöhön perustuva ja datapohjainen matkailukohteiden hallinnointi	Laajennetaan matkailukohteiden hallinto-organisaatioiden toiminta-alaa yhteistyöhön perustuvaan ja datapohjaiseen päätöksentekoon, johon osallistuvat kaikki sidosryhmät, myös paikalliset asukkaat.	Komissio myöntää palkintoja matkailukohteiden älykkästä ja kestävästä hallinnoinnista. Komissio ja jäsenvaltiot tukevat matkailukohteita paikallisten hallintomallien kehittämisessä.	Matkailukohdepalkinnot. Komission tutkimus matkailukohteiden hallinto-organisaation hallintomalleista EU:ssa; käytäntöyhteisö ja välineistö matkailukohteiden hallinnointia varten vuoteen 2023 mennessä.

Prioriteettiala: Vihreä siirtymä

Keskeinen kohde	Tavoitteet	Toimet ja vastualueet	Tulos / määräaika
Kiertotalousmallin kehittäminen matkailupalveluissa	Matkailupalvelujen ympäristöjalanjäljen pienentäminen (elintarvikkeet / yleinen jäte, vesi/energiatehokkuus ja saastuminen).	Komissio ja jäsenvaltiot tukevat matkailupalveluja näiden ympäristöjalanjäljen pienentämiseksi EU:n tavoitteiden mukaisesti ja tukevat jätehuolto-, vesihuolto- ja puhtaanapitokapasiteetin parantamista.	Matkailu-, majoitus- ja ravitsemispalveluja tarjoavat organisaatiot ovat vähentäneet jätettä jätedirektiivin 2008/98/EY mukaisesti.
Matkailuyritysten ja pk-yritysten vihreän siirtymän tukeminen	Kannustetaan matkailuyrityksiä omaksumaan vihreämpiä käytäntöjä lisäämällä vihreiden palvelujen kysyntää julkisten toimijoiden keskuudessa ja edistämällä järjestelmiä, joilla tuetaan ympäristöjalanjäljen arviointia, seuranta ja pienentämistä. Pk-yritysten tukeminen ympäristöystävällisten käytäntöjen omaksumisessa sen varmistamiseksi, että niistä ei tule kaupan esteitä.	Komissio ja jäsenvaltiot käyttävät soveltuvin osin asiaankuuluvia ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia kriteerejä hankkiessaan matkailuun liittyviä palveluja (tapahtumat, majoitus- ja ravitsemispalvelut, matkat). Komissio, jäsenvaltiot ja muut viranomaisten asiaankuuluvat tasot auttavat pk-yrityksiä omaksumaan ympäristöystävällisiä käytäntöjä ja järjestelmiä, esim. EMAS-järjestelmä, EU-ympäristömerkki, muut EN ISO 14024 -standardin mukaiset tyyppin I ympäristömerkit tai vastaavat kolmannen osapuolen todentamat vapaaehtoiset merkit.	Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kriteerien käytön lisääminen matkailun ekosysteemin palvelujen hankinnassa; EMAS-rekisteröityjen matkailuorganisaatioiden suurempi määrä; sellaisten EU-ympäristömerkin saaneiden matkailu- tai majoituspalvelujen suurempi määrä, joille on myönnetty jokin muu EN ISO 14024 -standardin mukainen tyyppin I ympäristömerkki tai vastaava vapaaehtoinen merkki.
Kiertotalouteen perustuvaa ja kestävä matkailua koskevat tutkimus-, innovointi- ja pilottihankkeet	Tuetaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä tutkimus- ja innovointihankkeissa ja pilottihankkeissa, joissa kehitetään kestävä matkailun malleja ja siirrettäviä käytäntöjä.	Komissio ja jäsenvaltiot tukevat kestävä matkailua koskevien mallien ja siirrettävien käytäntöjen kehittämistä; matkailukohteiden hallinto-organisaatiot ja viranomaiset asiaankuuluvilla tasoilla tukevat kestävä matkailua koskevien laajamittaisten pilottihankkeiden käynnistämistä kaikkialla EU:ssa, myös saarilla ja syrjäisimmillä alueilla.	Hyväksi todetut ja siirrettävissä olevat kiertotalouteen perustuvan ja kestävä matkailun mallit; parhaat käytännöt matkakohteiden pilottihankkeista, joissa käytetään kokonaisvaltaisia kiertotalousmalleja.

Prioriteettiala: Digitaalinen siirtymä

Keskeinen kohde	Tavoitteet	Toimet ja vastuualueet	Tulos / määräaika
Digitalisaatio matkailualan pk-yrityksissä	Digitaalisten välineiden tehokas käyttö matkailualan pk-yrityksissä ja mikroyrityksissä resurssien hallintaan, sisäisiin työprosesseihin, palvelujen tarjoamiseen, markkinointiin, viestintään asiakkaiden ja toimitusketjujen kanssa sekä uusien palvelujen kehittämiseen.	Komissio, jäsenvaltiot, muut asiaankuuluvat viranomaiset ja matkailukohteiden hallinto-organisaatiot lisäävät matkailualan pk-yritysten tietoisuutta digitalisaation hyödyistä ja tukevat matkailualan pk-yrityksiä ja startup-yrityksiä digitalisaatio-ohjelmien avulla; komissio kerää ja jakaa matkailualan digitaalisia välineitä ja toimintatapoja koskevia parhaita käytäntöjä.	Matkailualan pk-yritykset saavuttavat digitaalisen intensiteetin perustason vuoteen 2030 mennessä digitaalisen kompassin tavoitteiden mukaisesti; komissio julkaisee vuoteen 2023 mennessä hakukelpoiset kokoelmat matkailualan siirrettävistä digitaalisista välineistä ja käytännöistä; European Enterprise Network -verkoston neuvontapalvelut matkailualan pk-yritysten tukemiseksi.
Julkisen datan jakaminen innovatiivisten matkailupalvelujen edistämiseksi	Kannustetaan matkailun kannalta merkityksellisen datan jakamiseen ja osallistutaan siihen innovatiivisten palvelujen tukemiseksi.	Kansalliset, alueelliset ja paikallisviranomaiset ja matkailukohteiden hallinto-organisaatiot julkaisevat matkailupalvelujen kannalta merkityksellisiä avoimia data-aineistoja – dataa julkisesta liikenteestä, museokokoelmista, matkailijoista jne.	Vuoteen 2025 mennessä esimerkkejä sellaisista avoimista julkisista data-aineistoista merkittäväillä matkailualueilla, joita voidaan käyttää matkailuun liittyvien palvelujen kehittämiseen.
Matkailualan digitaalisia välineitä ja palveluja koskevat tutkimus-, innovointi- ja pilottihankkeet	Tuetaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä sellaisten tutkimus- ja innovointihankkeiden ja pilottihankkeiden alalla, joilla kehitetään digitaalisten välineiden ja käytäntöjen innovatiivista ja kestävää käyttöä matkailualalla.	Komissio, jäsenvaltiot ja muut asiaankuuluvat viranomaiset tukevat datavetöisen matkailukohteiden kestävä hallinnan kehittämistä. Komissio ja jäsenvaltiot tukevat innovatiivisia matkailupalveluja, joissa käytetään kehittyneitä teknologioita (virtuaali- / täydennetty todellisuus, tekoäly) sekä digitaalista ja digitoitua kulttuuriperintöä.	Vuoteen 2025 mennessä parhaat käytännöt kantokyvyn ja paikallisten asukkaiden hyvinvoinnin seuraamiseksi; vuoteen 2025 mennessä esimerkkejä innovatiivisista palveluista ja kumppanuuksista matkailukokemusten tarjoamiseksi virtuaalisen, täydennetyn ja laajennetun todellisuuden, massadatan ja tekoälyn avulla.

Prioriteettiala: Selviytymiskyky ja osallisuus

Keskeinen kohde	Tavoitteet	Toimet ja vastuualueet	Tulos / määräaika
Matkailupalvelujen saavutettavuus	Sosiaalisen ja taloudellisen osallisuuden edistäminen ottaen huomioon ikääntyneet, vammaiset henkilöt ja muut ryhmät, joilla on erityistarpeita.	Komissio, jäsenvaltiot, muut asiaankuuluvat viranomaiset ja matkailukohteiden hallinto-organisaatiot lisäävät tietoisuutta esteettömyyden merkityksestä matkailussa, jotta voidaan parantaa esteettömien matkailupalvelujen saatavuutta ja luoda niille suotuisat olosuhteet.	Esteettömien matkailupalvelujen tarjonnan lisääminen.
EU:n matkailupalvelujen ja matkailukohteiden selviytymiskyky	Parannetaan EU:n matkailupalvelujen ja matkailukohteiden kykyä palvella erilaisia kävijäryhmiä kaikkina kausina ja eri paikoissa.	Komissio, jäsenvaltiot ja muut asiaankuuluvat viranomaiset tarjoavat erilaisia tukimuotoja, joilla autetaan matkailukohteita, yrityksiä ja startup-yrityksiä monipuolistamaan matkailupalveluja erityisesti eri kausina ja eri paikoissa.	Selviytymiskykyisempiä palveluja ja kohteita, joilla on paremmat valmiudet selviytyä merkittävistä häiriöistä.
Kestävä innovointi matkailupalvelujen alalla	Edistetään EU:ta matkailukohteena, joka vastaa matkailun muuttuviin vaatimuksiin samalla kun säilytetään asukkaiden ja heidän ympäristönsä hyvinvoinnin taso.	Komissio, jäsenvaltiot ja muut asiaankuuluvat viranomaiset tarjoavat erilaisia tukimuotoja, joilla autetaan yrityksiä, startup-yrityksiä ja paikallisyhteisöjä innovoimaan kestäväillä ja selviytymiskykyisillä matkailupalveluilla, millä on myönteinen nettovaikutus asukkaisiin ja paikallisiin elämäntapoihin.	Innovatiiviset matkailupalvelut, joilla vastataan uudentyyppiseen matkailukysyntään samalla kun otetaan huomioon asukkaiden ja ympäristön pitkän aikavälin kestävyystarpeet.

Prioriteettiala: Osaaminen ja siirtymävaiheen tuki

Keskeinen kohde	Tavoitteet	Toimet ja vastualueet	Tulos / määräaika
Tiedottaminen vihreän ja digitaalisen siirtymän tarpeista ja mahdollisuuksista matkailun alalla	Tiedottaminen matkailukysynnän muutoksista, vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamista mahdollisuuksista matkailualan toimijoille sekä selviytymiskykyä lisäävistä taidoista ja toimintatavoista.	Komissio, jäsenvaltiot ja muut asiaankuuluvat viranomaiset ja matkailukohteiden hallinto-organisaatiot järjestävät tiedotustoimintaa matkailualan sidosryhmille ja tukevat verkostoitumista ja parhaiden käytäntöjen jakamista palkittujen EU:n kaupunkien keskuudessa älykkästä matkailusta, kulttuurista ja perinnöstä, kestävydestä, innovoinnista ja saavutettavuudesta.	Tiedon levittäminen matkailun siirtymäpolusta vuonna 2022; tiedottaminen digitaalisesta ja vihreästä siirtymästä sekä selviytymiskyvystä, parhaiden käytäntöjen vaihdosta ja tapahtumien markkinoinnista.
Matkailualan osaamissopimus	Vastataan osaamisen kysyntään matkailun ekosysteemissä panemalla täytäntöön matkailualan osaamissopimus ja laajentamalla siihen osallistumista, jotta voidaan aktiivisesti edistää osaamisen kehittämistä ja tarjota koulutusmahdollisuuksia työvoimalle, työttömille ja pk-yrityksille.	Komissio, jäsenvaltiot ja muut asiaankuuluvat viranomaiset helpottavat ja tukevat kansallisten, alueellisten ja paikallisten osaamiskumppanuuksien perustamista mahdollisuuksien mukaan ja voimassa olevien puitteiden mukaisesti; komissio helpottaa matkailuyritysten, koulutuksen tarjoajien, ammattiliittojen ja muiden organisaatioiden sitouttamista yhteisesti sovittuihin työvoiman koulutustavoitteisiin toissijaisuusperiaatteen mukaisesti; jäsenvaltiot tukevat osaamiskumppanuuksia, jotta voidaan luoda nopeutettuja koulutuskursseja, oppisopimusjärjestelmiä ja yhdistelmämalleja työttömille ja työnhakijoille.	Perustetaan vuoteen 2024 mennessä alueellisia ja paikallisia osaamiskumppanuuksia merkittävillä matkailualueilla. Vuoteen 2030 mennessä merkittävä osa matkailualan työvoimasta on osallistunut koulutukseen matkailualan osaamissopimuksen tavoitteiden mukaisesti.
Integroitu tukifoorumi matkailualan sidosryhmille	Autetaan matkailualan sidosryhmiä löytämään merkityksellistä ja oikea-aikaista tietoa, rahoitusta ja tukea sekä yhteyksiä vertaisryhmiin ja asiantuntijoihin.	Komissio perustaa sidosryhmien tukifoorumin helpottamaan tiedon jakamista, resurssien saatavuutta ja yhteistyötä matkailualojen välillä ja toimijoiden välillä. Jäsenvaltiot ja muut asiaankuuluvat viranomaiset ja matkailukohteiden hallinto-organisaatiot tiedottavat sidosryhmilleen ja jakavat asiaankuuluvia tietoja tuloksistaan, tapahtumistaan ja resursseistaan eurooppalaiselle yleisölle foorumin ja muiden tiedotuskanavien kautta.	Sidosryhmien tukifoorumi käynnistetään vuoteen 2023 mennessä, ja sillä on säännöllistä tiedonvaihtoa, yhteistyössä kehitettyä sisältöä ja yhteisötoimintaa.